

prima instanță: N. Pasecinic
instanța de apel: M. Guzun, m A. Nogai, Vl. Brașoveanu

nr. 2ra-191/17

ÎNCHEIERE

01 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încălcarea dreptului la examinarea în termenul rezonabil și repararea prejudiciului material și moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M” și menținută hotărârea primei instanțe

constată:

La 21 septembrie 2015, prin intermediul oficiului poștal Mihail Miloș și SRL „Miloș M” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încălcarea dreptului la examinarea în termenul rezonabil și repararea prejudiciului material și moral

În motivarea acțiunii a invocat că la 21 noiembrie 2007, Veronica Focșa s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva lui Mihail Miloș și ÎI „Miloș M”, care ulterior a fost reorganizată în SRL „Miloș M” cu privire la încasarea datoriei, solicitând încasarea sumei împrumutate în mărime de 520 520 lei și dobânda de întârziere pentru perioada 10 iunie 2005, până la data pronunțării hotărârii judecătorești.

Indică că acțiunea a fost înaintată la 21 noiembrie 2007, calculele dobânzii de întârziere au fost efectuate până la data respectivă, ceea ce constituie 281 394,54 lei.

Sușține că în acțiunea de bază, Veronica Focșa a mai solicitat și încasarea de la Mihail Miloș și ÎI „Miloș M” în beneficiul său a sumelor împrumutate în mărime de 1 138 581,24 lei și 124 035 dolari SUA, dobânda de întârziere pentru nerestituirea în termen a sumelor împrumutate în mărime de 526 489,49 lei și 67 053,66 dolari SUA și cheltuielile de judecată, în total suma de 1 665 070,73 lei și 191 088,66 dolari SUA în valută națională la data executării hotărârii și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009, a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de Veronica Focșa, a fost încasat de la ÎI „Miloș M” datoria în sumă de 1 665 070,73 lei și 191 088,66 dolari SUA în valută națională la data executării hotărârii și cheltuielile de judecată în mărime de 9 000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2014, a fost respins apelul declarat de reprezentantul SRL „Miloș M”, Mihail Miloș, fiind menținută hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 22 mai 2009.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2014 a fost admis recursul declarat de SRL „Miloș M”, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2014 și remisă cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel din 19 martie 2015 a fost admis apelul declarat de SRL „Miloș M”, casată hotărârea Judecătorei Botanica mun. Chișinău din 22 mai 2009 și emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, a fost respins recursul declarat de Veronica Focșa și menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2015.

Reținând prevederile art. 2 alin. (1), 3 alin. (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 192 alin. (1), (2) și (3) CPC consideră că examinarea cauzei civile în decurs de 8 ani fără 4 luni și în ordine de apel în decurs de 4 ani a depășit orice termen rezonabil necesar soluționării unei cauze de încasare a datoriei.

Sușține că termenul rezonabil a fost depășit din cauza amânărilor pe termen exagerat de către instanța de judecată și de către tergiversarea din partea intimitei Veronica Focșa care neîntemeiat și abuziv folosea căi de atac a unor acte judecătorești.

La fel, indică că prin tergiversarea examinării cauzei lui Mihail Moloș și SRL „Moloș M” li s-au cauzat prejudicii materiale și morale.

Menționează că Mihail Miloș pe parcursul procesului a fost într-o stare de stres continuu cu riscul permanent de a pierde neîntemeiat suma de bani mai mult de 4 000 000,00 lei. S-a agravat starea de sănătate fiind nevoit să facă tratamente costisitoare și dureroase.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 2, 3, din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea

în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 166 CPC

Solicită admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei civile la acțiunea Veronicăi Focșa împotriva ÎI „Miloș M” și Mihail Miloș, obligarea Ministerului Finanțelor să repare prejudiciul cauzat prin încălcarea termenului rezonabil în mărime de 150 000 lei ce constituie prejudiciul material inclusiv cheltuieli de judecată suportate de SRL „Miloș M” și 5 000 daune morale, 100 000 prejudiciul moral suportat de Mihail Miloș și prejudiciul moral 100 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 14 martie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatată încălcarea dreptului reclamantilor Mihail Miloș și SRL „Miloș M” la judecarea în termen rezonabil a cauzei, a fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Mihail Miloș 10 000 lei și reclamantului SRL „Miloș M” 2 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, au fost respinse apelurile declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Mihail Miloș și SRL „Miloș M” și menținută hotărârea primei instanțe.

La 12 decembrie 2016, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii .

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Invocând prevederile art. 239, 373 alin. (1) CPC indică că interpretarea eronată de către instanța de apel rezidă în faptul că perioada de examinare principală pentru care se pretinde constatarea încălcării nu poate fi imputată exclusiv instanței de judecată.

Remarcă că cauza în care se invocă că a fost încălcat dreptul la un proces echitabil s-a examinat respectându-se drepturile tuturor participanților la proces, or instanța de judecată nu poate îngradi alte drepturi procesuale ale participanților la proces pe motiv că ulterior se va tergiversa examinarea unei cauze.

Sușține că omisiunea intimatului de a obiecta împotriva amânărilor ședințelor de judecată nu îi permite să pretindă violarea art. 6 din Convenției .

Astfel, consideră că pretențiile lui Mihail Miloș și SRL „Miloș M” urmează a fi calificate ca fiind abuzive având un interes vădit pecuniar. Iar instanțele de judecată pe parcursul examinării cauzei au ținut cont de principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, au creat condiții egale părților pentru exercitarea drepturilor lor.

La 23 ianuarie 2017, prin intermediul oficiului poștal Mihail Miloș și „Miloș M” au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii sau casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Obiectează că instanțele ierarhic inferioare au neglijat și nu a apreciat just probele, extrasele medicale și copia fișei medicale a lui Mihail Miloș care evident dovedesc că anume din 2009 Mihai Miloș în perioada examinării cauzei în apel a început să fie investigat și tratat de boli de nervi și cardiovasculare care sunt în legătură cauzală directă cu tergiversarea examinării cauzei în ordine de apel și riscul de a pierde bunurile sechestrate.

Relevă că începând cu anul 2012 Mihail Miloș a fost internat în spital de mai multe ori pentru tratarea inimii și nervilor în secția neurologică și cardiovasculară unde a administrat medicamente scumpe și dureroase ceea ce i-a cauzat suferințe morale care la fel sunt în legătură cauzală cu examinarea cauzei.

Indica că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa a instituit anumite criterii la aprecierea noțiunii de termen rezonabil, complexitatea cauzei, comportamentul părților, comportamentul instanțelor de judecată și miza (interesul) pentru reclamant.

Menționează că miza (interesul) în acest proces este în măsură deosebită pentru SRL „Miloș M” considerată ca primordială, și anume pentru întreprinderea SRL „Miloș M” suma înaintată în acțiune de mai mult de 4 000 000 lei și dispusă spre încasare este o sumă enormă și sechestrul pus pe toate bunurile în valoare totală de peste 30 000 000 lei constituie un risc și o miză foarte mare la care au fost supuși Mihail Miloș și întreprinderea SRL „Miloș M”.

Consideră că în ceea ce privește aprecierea probelor privind miza și pericolul apărut prin aplicarea sechestrului pe un termen exagerat asupra bunurilor de către instanța judecătorească a fost arbitrară și a dus la încălcarea drepturilor la un proces echitabil a SRL „Miloș M” și a lui Mihail Miloș.

Astfel, indică că pricina dată s-a aflat pe rolul instanței de judecată aproape 8 ani, finalizându-se cu respingerea acțiunii înaintate de Veronica Focșa, ceea ce dovedește că instanțele de judecată de fond și de apel pe lângă termenul de examinare au exagerat în mod eronat și incorect au aplicat sechestrul pe bunuri și au decis încasarea sumelor neîntemeiat înaintate de Vaentina Focșa.

Notează că din cauza erorilor procesuale comise de instanțele de judecată, pricina a fost examinată în ordine de apel apoi restituită la rejudecare, iar SRL „Miloș M” a fost nevoită de a achita taxa de stat la declararea apelului și a recursului în sumă totală de 60713 lei.

Susține că instanța nu a asigurat respectarea termenului rezonabil și este necesar de a obliga statul la achitarea prejudiciului cauzat lui Mihai Miloș și SRL „Miloș M”.

Insistă că instanța superficial a examinat cauza contrar indicațiilor art. 239, 240, 241 CPC care obligă instanța să determine toate împrejurările importante pentru cauză și să examineze nemijlocit și sub toate aspectele toate dovezile pronunțând o hotărâre legală și întemeiată.

Astfel, apreciază că erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în special dreptul la recompensa echitabilă pentru încălcarea examinării cauzei în termen rezonabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 16 noiembrie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 191 vol. II). Informație cu privire la data recepționării de către recurenți a copiei deciziei la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M” ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Mihail Miloș și Societatea cu Răspundere Limitată „Miloș M” se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic